

กวค.117.....
วันที่18 เม.ย. 68
เวลา15.22.....

ที่ นร ๑๖๑๐/ ๑๑๔๕

สำนักงานคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ
๔๒๘ อาคารอารีย์ ฮิลล์ ถนนพหลโยธิน
แขวงสามเสนใน เขตพญาไท กรุงเทพฯ ๑๐๔๐๐

๑๐ มีนาคม ๒๕๖๘

เรื่อง ขอเสนอ (ร่าง) มาตรการของคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ เรื่อง การพิสูจน์สิทธิการครอบครองที่ดิน
ของวัดในเขตที่ดินของรัฐ

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

- สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. รายงานการประชุมคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ ครั้งที่ ๓/๒๕๖๗ เมื่อวันที่ ๒๔
ธันวาคม ๒๕๖๗
๒. ร่างมาตรการของคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ เรื่อง การพิสูจน์สิทธิการครอบครอง
ที่ดินของวัดในเขตที่ดินของรัฐ

ด้วยสำนักงานคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ ในฐานะฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการ
นโยบายที่ดินแห่งชาติ ขอเสนอเรื่อง (ร่าง) มาตรการของคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ เรื่อง การพิสูจน์
สิทธิการครอบครองที่ดินของวัดในเขตที่ดินของรัฐ มาเพื่อคณะรัฐมนตรีพิจารณา โดยเรื่องนี้จะเข้าข่ายที่จะให้
นำเสนอคณะรัฐมนตรีได้ตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘
มาตรา ๔ (๖) ร่างระเบียบ ร่างข้อบังคับ หรือร่างประกาศที่มีผลบังคับแก่ส่วนราชการ โดยทั่วไป

ทั้งนี้ เรื่องดังกล่าวมีรายละเอียด ดังนี้

๑. เหตุผลความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

โดยที่ (ร่าง) มาตรการของคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ เรื่อง การพิสูจน์สิทธิ
การครอบครองที่ดินของวัดในเขตที่ดินของรัฐ ต้องให้มีผลบังคับกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้มีผลในทางปฏิบัติ
และเป็นไปตามพระราชบัญญัติคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๑๐ ที่กำหนดให้
คณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ มีหน้าที่และอำนาจกำกับดูแลการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดิน
โดยทั่วไป รวมทั้งให้มีหน้าที่และอำนาจกำหนดนโยบายและแผนการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดิน
ของประเทศ เพื่อขอความเห็นชอบต่อคณะรัฐมนตรี

๒. ความเร่งด่วนของเรื่อง

เห็นควรนำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณา ทั้งนี้ เพื่อให้การแก้ไขปัญหาการครอบครองและ
ทำประโยชน์ที่ดินของวัดในเขตที่ดินของรัฐที่มีมาก่อนการเป็นที่ดินของรัฐดำเนินการได้โดยรวดเร็ว และเพื่อให้
มาตรการดังกล่าวมีผลใช้บังคับอันจะเป็นประโยชน์ต่อวัดในทางพระพุทธศาสนาต่อไป

๓. สาระสำคัญและข้อเท็จจริง

๓.๑ สำนักงานคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ ได้รับเรื่องราวเรียนจากคณะกรรมการธิการ การศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม สภาผู้แทนราษฎร เกี่ยวกับวัดหลายแห่งทั่วประเทศที่ตั้งอยู่ในพื้นที่ซึ่งต่อมา ได้ถูกประกาศให้เป็นเขตที่ดินของรัฐ อาทิ ป่าสงวนแห่งชาติ อุทยานแห่งชาติ หรือเขตป่าอนุรักษ์ โดยวัดเหล่านี้ได้ ตั้งขึ้นเพื่อประกอบกิจกรรมทางพระพุทธศาสนาเป็นระยะเวลานาน มีประชาชน เข้ามาร่วมทำบุญตักบาตรและ ปฏิบัติธรรม และใช้เป็นศูนย์กลางจิตใจของชุมชนอย่างต่อเนื่อง อย่างไรก็ตาม วัดเหล่านี้ส่วนใหญ่ไม่มีเอกสารสิทธิ ในที่ดิน เนื่องจากเมื่อมีการประกาศพื้นที่เป็นที่ดินของรัฐแล้ว ไม่สามารถดำเนินการออกเอกสารสิทธิได้ ตามขั้นตอนปกติ ทำให้เกิดข้อจำกัดทั้งด้านการใช้ประโยชน์ การพัฒนา การปกป้องสิทธิของวัด และเกิดข้อพิพาท กับหน่วยงานของรัฐที่ดูแลรักษาพื้นที่ จากการลงพื้นที่ศึกษาข้อเท็จจริงดังกล่าว หากจะแก้ไขปัญหาโดยใช้มาตรการ การพิสูจน์สิทธิการครอบครองที่ดินของบุคคลในเขตที่ดินของรัฐ โดยใช้วิธีการตรวจสอบร่องรอยการทำประโยชน์ ในภาพถ่ายทางอากาศออร์โธรี มาตราส่วน ๑ : ๔๐๐๐ ปี พ.ศ. ๒๕๔๕ หรือ พ.ศ. ๒๕๔๖ หรือพยานหลักฐานอื่น ที่ใช้ประกอบรวม แต่เนื่องจากพระสงฆ์ธรรมยุติกนิกายเป็นพระสงฆ์ ที่จาริกปฏิบัติธรรม ตามป่าเขา ถ้ำ หรือ เฝิงหิน แสวงหาความสงบเงียบในการปฏิบัติธรรม จึงไม่ปรากฏร่องรอยการทำประโยชน์หรือสิ่งก่อสร้างในแผนที่ ภาพถ่ายทางอากาศของกรมแผนที่ทหารแต่อย่างใด ซึ่งควรจะต้องกำหนดแนวทางมาตรการเงื่อนไขการพิสูจน์สิทธิ ในรูปแบบที่เหมาะสมในการพิสูจน์สิทธิให้กับวัด

๓.๒ สำนักงานคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติได้มีคำสั่ง ที่ ๕๘๒/๒๕๖๖ เรื่อง แต่งตั้งคณะทำงานศึกษาแนวทาง หลักการ วิธีการ และเงื่อนไขการพิสูจน์สิทธิในที่ดินวัด ลงวันที่ ๒๖ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๖ มีอำนาจหน้าที่ศึกษาวิเคราะห์ แนวทาง วิธีการ และเงื่อนไขการพิสูจน์สิทธิ เพื่อออกเอกสารสิทธิ ในที่ดินให้แก่วัด ลงพื้นที่ตรวจสอบข้อเท็จจริงเพื่อกำหนดแนวทางวิธีการแก้ไขปัญหา เชิญหน่วยงานของรัฐ เอกชน หรือบุคคล เอกสารหลักฐาน ให้ความเห็นต่อคณะทำงานฯ เพื่อประกอบการพิจารณา และรายงานผล ดำเนินการ ให้ผู้อำนวยการสำนักงานคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ นำเรียนกรรมการมหาเถรสมาคม เสนอคณะอนุกรรมการ ภายใต้คณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ ก่อนเสนอคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติพิจารณา และมีหนังสือถึงหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อแต่งตั้งผู้แทน เป็นคณะทำงานดังกล่าว

๓.๓ การประชุมคณะทำงานศึกษาแนวทาง หลักการ วิธีการ และเงื่อนไขการพิสูจน์สิทธิ ในที่ดินวัด ครั้งที่ ๑/๒๕๖๖ เมื่อวันที่ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๖ และครั้งที่ ๒/๒๕๖๖ เมื่อวันที่ ๒๖ ธันวาคม ๒๕๖๖ ณ สำนักงานคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ ที่ประชุมมีมติเห็นชอบมาตรการพิสูจน์สิทธิการครอบครอง ที่ดินวัด ซึ่งเป็นไปตามการปฏิบัติของสงฆ์ในการปฏิบัติธรรม ตามที่ฝ่ายเลขานุการเสนอ ๓ มาตรการ ดังนี้

๓.๓.๑ กรณีมีแบบแจ้งการครอบครองที่ดิน (ส.ค.๑) ที่ปรากฏชื่อผู้แจ้งการครอบครอง เป็นหน่วยงานของรัฐ เช่น ผู้แทนกรมการศาสนาเป็นผู้แจ้ง ซึ่งมีข้อความระบุว่า มีการครอบครองทำประโยชน์มาก่อน

การเป็นที่ดินของรัฐ และมีการรังวัดเนื้อที่ตามข้อเท็จจริงที่ปรากฏตามหลักฐานเดิม แต่หากมีเนื้อที่ครอบครองเกินกว่าที่แจ้งไว้ใน ส.ค. ๑ ให้ใช้เอกสารหลักฐานตามข้อ (๓.๓.๒) – (๓.๓.๓) ซึ่งในกรณีดังกล่าวเป็นมาตรการที่ไม่ใช้ ส.ค. ๑ ในการพิจารณา

๓.๓.๒ หนังสือรับรองสภาพวัด ซึ่งมีข้อความระบุว่า มีการครอบครองทำประโยชน์มาก่อนการเป็นที่ดินของรัฐ โดยเมื่อตรวจสอบตามสภาพข้อเท็จจริงของสถานที่ที่ตั้งวัดแล้วปรากฏว่ามีโบราณสถาน โบราณวัตถุ ภาพถ่ายการมีอยู่ของวัดในอดีต ประวัติเจ้าอาวาส และพยานบุคคลผู้สูงอายุในชุมชน ซึ่งเป็นพยานวัตถุที่มีส่วนสนับสนุนว่า วัดได้ครอบครองทำประโยชน์มาก่อนการเป็นที่ดินของรัฐ และมีการรังวัดเนื้อที่ตามข้อเท็จจริงที่ปรากฏตามหลักฐานเดิม

๓.๓.๓ เอกสารหลักฐานที่ทางราชการได้ตรวจพิสูจน์ในข้อเท็จจริงแล้วว่า ได้ตั้งเป็นวัดมาก่อนการเป็นที่ดินของรัฐ เช่น เอกสารที่กรมศิลปากรรับรองว่า เป็นโบราณสถานที่ได้ขึ้นทะเบียนไว้หรือที่ยังไม่ได้ขึ้นทะเบียน และจดหมายเหตุ

ทั้งนี้ สำนักงานคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติมีหนังสือถึงสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ส่งร่างมาตรการของคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ เรื่อง การพิสูจน์สิทธิการครอบครองที่ดินของวัดในเขตที่ดินของรัฐ เพื่อนำกราบเรียนมหาเถรสมาคมทราบ

๓.๔ การประชุมคณะกรรมการการศึกษา ศีลปะและวัฒนธรรม สภาผู้แทนราษฎร ครั้งที่ ๑๕ เมื่อวันที่ ๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๗ ณ ห้องประชุมกรมการ CA ๓๐๓ ชั้น ๓ อาคารรัฐสภา โดยมีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้าร่วมประชุม ได้แก่ กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช กรมที่ดิน สำนักงานคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ และสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ พิจารณา เรื่อง การขออนุญาตใช้ที่ดินของทางราชการเพื่อสร้างวัดและการพิสูจน์สิทธิในที่ดินของวัดที่ทับซ้อนกับที่ดินของรัฐ โดยที่ประชุมมีมติรับทราบข้อมูลจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อรวบรวมนำมาประกอบการพิจารณาจัดทำสรุปผลการศึกษา เรื่อง การขออนุญาตใช้ที่ดินของทางราชการเพื่อสร้างวัด และการพิสูจน์สิทธิในที่ดินของวัดทับซ้อนกับที่ดินของรัฐ เพื่อนำเสนอแนวทางการดำเนินการแก้ไขปัญหาให้กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไป

๓.๕ มติมหาเถรสมาคม ครั้งที่ ๕/๒๕๖๗ มติที่ ๑๔๖/๒๕๖๗ สำนักเลขาธิการมหาเถรสมาคม เมื่อวันที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๗ เลขาธิการมหาเถรสมาคม สำนักงานพระพุทธศาสนาได้นำเสนอ (ร่าง) มาตรการของคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ เรื่อง การพิสูจน์สิทธิการครอบครองที่ดินของวัดในเขตที่ดินของรัฐต่อมหาเถรสมาคมและในที่ประชุมรับทราบตาม (ร่าง) มาตรการของคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติที่เสนอ

๓.๖ การประชุมคณะทำงานศึกษาแนวทาง หลักการ วิธีการ และเงื่อนไขการพิสูจน์สิทธิในที่ดินวัด ครั้งที่ ๒/๒๕๖๗ เมื่อวันที่ ๒๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๗ ณ ห้องประชุม สคทช. ๒ ชั้น ๒๐ สำนักงานคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ ที่ประชุมมีมติเห็นชอบ (ร่าง) มาตรการของคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ เรื่อง การพิสูจน์สิทธิการครอบครองที่ดินของวัดในเขตที่ดินของรัฐ และให้สำนักงานคณะกรรมการนโยบายที่ดิน

แห่งชาติจัดทำคู่มือการพิสูจน์สิทธิการครอบครองที่ดินของวัดในเขตที่ดินของรัฐ โดยมี (ร่าง) มาตรการของคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ เรื่อง การพิสูจน์สิทธิการครอบครองที่ดินของวัดในเขตที่ดินของรัฐ

๓.๗ การประชุมคณะกรรมการนโยบาย แนวทางและมาตรการการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดิน ครั้งที่ ๑/๒๕๖๗ เมื่อวันที่ ๕ สิงหาคม ๒๕๖๗ พิจารณา (ร่าง) มาตรการของคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ เรื่อง การพิสูจน์สิทธิการครอบครองที่ดินของวัดในเขตที่ดินของรัฐ ที่ประชุมมีมติเห็นชอบ (ร่าง) มาตรการดังกล่าว และมอบหมายให้ฝ่ายเลขานุการฯ เสนอคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ และคณะรัฐมนตรีพิจารณาให้ความเห็นชอบต่อไป

๓.๘ การประชุมคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ ครั้งที่ ๓/๒๕๖๗ เมื่อวันที่ ๒๔ ธันวาคม ๒๕๖๗ พิจารณา (ร่าง) มาตรการของคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ เรื่อง การพิสูจน์สิทธิการครอบครองที่ดินของวัดในเขตที่ดินของรัฐ ที่ประชุมมีมติเห็นชอบ (ร่าง) มาตรการดังกล่าว และมอบหมายให้นำเสนอคณะรัฐมนตรี เพื่อพิจารณาต่อไป ทั้งนี้ ได้รับความสังเกตของที่ประชุมไปพิจารณาด้วย

๔. สาระสำคัญของร่างมาตรการ

ร่างมาตรการดังกล่าวมีวัตถุประสงค์เพื่อแก้ไขปัญหาวัดที่ครอบครองและทำประโยชน์มาก่อนการประกาศให้พื้นที่นั้นเป็นที่ดินของรัฐ สามารถพิสูจน์สิทธิได้อย่างเป็นธรรม และจัดระเบียบการใช้ประโยชน์ที่ดินของวัดให้ถูกต้องตามกฎหมาย ลดข้อขัดแย้งกับหน่วยงานของรัฐ รวมทั้งคุ้มครองและสนับสนุนบทบาทของวัดในฐานะศูนย์กลางศาสนาและจิตใจของประชาชน หากจะแก้ไขปัญหาโดยใช้มาตรการของคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติในการพิสูจน์สิทธิการครอบครองที่ดินของบุคคลในเขตที่ดินของรัฐ ย่อมแตกต่างจากการพิสูจน์สิทธิของบุคคลทั่วไป ตามการปฏิบัติธรรมของสงฆ์ จึงเห็นควรกำหนดมาตรการพิสูจน์สิทธิการครอบครองที่ดินของวัดในเขตที่ดินของรัฐ อย่างเป็นระบบ มีขั้นตอนที่ชัดเจน และสามารถนำไปสู่การออกเอกสารสิทธิประเภทโฉนดที่ดินเพื่อธรรมสงฆ์ โดยไม่กระทบต่อการควบคุมดูแลที่ดินของรัฐในภาพรวม ดังนี้

๔.๑ การพิสูจน์สิทธิการครอบครองที่ดินของวัดในเขตที่ดินของรัฐ ต้องมีพยานหลักฐานที่ทางราชการออกให้ก่อนการประกาศเป็นที่ดินของรัฐว่า วัดได้ครอบครองและทำประโยชน์มาก่อน เช่น ประกาศกรมศิลปากรที่ขึ้นทะเบียนโบราณสถาน หนังสือพระราชทานวิสุงคามสีมา จดหมายเหตุหรือพงศาวดาร ที่ระบุอาณาเขตของวัด

๔.๒ หลักฐานที่แสดงการเป็นวัดที่มีฐานะนิติบุคคลตามกฎหมาย เช่น ประกาศการได้รับพระบรมราชานุญาตให้สร้างวัด ตามพระราชบัญญัติลักษณะปกครองคณะสงฆ์ ร.ศ. ๑๒๑ หรือประกาศการตั้งวัดของกระทรวงศึกษาธิการ ตามพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. ๒๔๘๔ สำหรับวัดที่สร้างขึ้นก่อนพระราชบัญญัติลักษณะปกครองสงฆ์ ร.ศ. ๑๒๑ พระราชบัญญัติปกครองคณะสงฆ์ พ.ศ. ๒๔๘๔ ที่ไม่มีหลักฐานให้ตรวจสอบให้

ใช้หนังสือรับรองสภาพวัด ทะเบียนวัด หรือประวัติวัดที่จัดทำโดยกระทรวงศึกษาธิการ หรือสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ หรือรายงานการสำรวจโบราณสถานของกรมศิลปากร สำหรับวัดที่ตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. ๒๕๐๕ ให้ใช้หลักฐานการประกาศตั้งวัดซึ่งประกาศในราชกิจจานุเบกษาของกระทรวงศึกษาธิการ หรือสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ที่ระบุว่าวัดได้ครอบครองและทำประโยชน์มาก่อนการเป็นที่ดินของรัฐ

การพิสูจน์สิทธิตามมาตรการดังกล่าว เมื่อคณะกรรมการพิสูจน์สิทธิในที่ดินของรัฐจังหวัด (คพร. จังหวัด) พิจารณาลักษณะที่เกี่ยวข้อง ตามข้อ ๔.๑ - ๔.๒ แล้ว และน่าจะเชื่อว่ามีส่วนสนับสนุนคำกล่าวอ้างว่าวัดได้ครอบครองและทำประโยชน์มาก่อนการเป็นที่ดินของรัฐ คพร. จังหวัด สามารถพิจารณาดำเนินการตามมาตรการของคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติต่อไปได้ โดยไม่ต้องดำเนินการอ่าน แปลภาพถ่ายทางอากาศ

๔.๓ หากจำนวนเนื้อที่ที่วัดครอบครองและทำประโยชน์เกินกว่าหลักฐานที่นำรังวัดออกโฉนดที่ดินให้นำพยานหลักฐานอื่นมาประกอบ ดังนี้

(๑) รายงานผลการตรวจสอบพระพุทธรูปประจำวัด เสาธรรมจักร และหลักฐานอื่นที่เกี่ยวข้องกับพระพุทธศาสนาของวัดที่กรมศิลปากรจัดทำขึ้น

(๒) แบบแจ้งการครอบครองที่ดิน (ส.ค.๑) ที่แสดงว่าวัดได้ครอบครองและทำประโยชน์มาก่อนการเป็นที่ดินของรัฐ

(๓) หลักฐานการสร้างเสนาสนะหรือสิ่งปลูกสร้างทางพระพุทธศาสนา

(๔) ประวัติทำเนียบเจ้าอาวาส ภาพถ่ายในอดีตของการตั้งวัด

(๕) พยานบุคคลที่ทราบข้อมูลการทำประโยชน์ในที่ดินของวัด หรือผู้ที่มีภูมิสำเนาอยู่ในพื้นที่ที่ขอพิสูจน์สิทธิหรือใกล้เคียง

การพิสูจน์สิทธิตามมาตรการดังกล่าว หากผลการตรวจสอบตามข้อ ๔.๓ คพร. จังหวัดเห็นว่ามีส่วนสนับสนุนคำกล่าวอ้างว่ามีการครอบครองและทำประโยชน์มาก่อนการเป็นที่ดินของรัฐ ให้ส่งเรื่องให้คณะกรรมการอ่านภาพถ่ายทางอากาศ พิจารณาดำเนินการเพื่อหาร่องรอยการทำประโยชน์ หากปรากฏร่องรอยการทำประโยชน์ในที่ดินที่อยู่ในภาพถ่ายทางอากาศ จึงจะเชื่อตามพยานหลักฐาน แต่ถ้าไม่ปรากฏร่องรอยการทำประโยชน์ให้นำรายงานผลการตรวจสอบของหน่วยงานของรัฐ เช่น รายงานผลการตรวจสอบของกรมศิลปากร หรือรายงานการลงพื้นที่ของคณะกรรมการอ่านภาพถ่ายทางอากาศ หรือคณะกรรมการที่จังหวัดหรืออำเภอแต่งตั้งมาประกอบการพิจารณา

๔.๔ คณะกรรมการพิสูจน์สิทธิในที่ดินของรัฐจังหวัด (คพร. จังหวัด) ได้พิสูจน์สิทธิการครอบครองที่ดินแล้ว และมีมติเชื่อว่า วัดครอบครองและทำประโยชน์มาก่อนการเป็นที่ดินของรัฐ ให้แจ้งผลการพิสูจน์สิทธิให้วัดทราบ ภายใน ๓๐ วันทำการ และแจ้งหน่วยงานของรัฐที่มีอำนาจดูแลรักษาที่ดินของรัฐ

พิจารณา หากเห็นด้วยกับมติ คพร. จังหวัด ให้แจ้งมหาเถรสมาคมพิจารณา และให้กรมที่ดินดำเนินการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินตามขั้นตอนของประมวลกฎหมายที่ดิน โดยไม่ต้องดำเนินการพิสูจน์สิทธิในรูปคณะกรรมการตามประมวลกฎหมายที่ดินอีก ในส่วนของวัดที่ครอบครองเกินกว่าหลักฐานตามข้อ ๔.๑ - ๔.๒ ให้หน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่ดำเนินการเพิกถอนสถานการณ์เป็นที่ดินของรัฐ แล้วส่งให้กรมที่ดินดำเนินการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินตามประมวลกฎหมายที่ดินต่อไป ในกรณีที่หน่วยงานของรัฐที่มีอำนาจดูแลรักษาที่ดินของรัฐไม่เห็นด้วยกับมติของ คพร. จังหวัด ให้โต้แย้งสิทธิภายใน ๓๐ วันทำการ และให้หน่วยงานของรัฐแจ้งผลการพิจารณาให้ คพร. จังหวัด ว่าไม่เห็นด้วยในประเด็นใด เพื่อให้ คพร. จังหวัด มีคำวินิจฉัยให้เป็นที่สิ้นสุด

๔.๕ คณะอนุกรรมการพิสูจน์สิทธิในที่ดินของรัฐจังหวัด (คพร. จังหวัด) มีมตินำเชื่อว่าวัดครอบครองและทำประโยชน์มาภายหลังการเป็นที่ดินของรัฐ ให้ คพร.จังหวัด แจ้งผลให้วัดทราบ ภายใน ๓๐ วันทำการ และให้วัดขออนุญาตใช้ที่ดินในเขตที่ดินของรัฐตามกฎหมายและระเบียบของหน่วยงานนั้น ๆ

๕. ประโยชน์และผลกระทบ

วัดที่ได้มีการสร้างหรือตั้งวัดมาก่อนการประกาศเป็นที่ดินของรัฐ จำนวนหลายแห่งไม่มีเอกสารหลักฐานการครอบครองและทำประโยชน์ในที่ดิน ซึ่ง (ร่าง) มาตรการของคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ ทำให้วัดแสวงหาพยานหลักฐานหรือเอกสารต่าง ๆ เกี่ยวกับการยืนยันหรือพิสูจน์ความเป็นวัดและแนวเขตที่ดินของวัดได้อย่างชัดเจน สามารถออกเอกสารสิทธิในที่ดินได้โดยชอบด้วยกฎหมาย เป็นการแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับการพิสูจน์สิทธิการครอบครองและทำประโยชน์ที่ดินของวัดในเขตที่ดินของรัฐที่มีมาก่อนการเป็นที่ดินของรัฐอย่างเป็นรูปธรรม เกิดประโยชน์สูงสุดแก่พระพุทธศาสนา ไม่เป็นการสร้างภาระเกินสมควรแก่วัดที่จะพิสูจน์สิทธิในที่ดินของวัดให้เกิดความเป็นธรรมต่อวัด โดยโฉนดที่จะออกให้กับวัดจะเป็นโฉนดเพื่อธรณีสงฆ์ ซึ่งวัดไม่สามารถเปลี่ยนมือหรือดำเนินการด้านนิติกรรมได้อย่างปกติ

๖. ค่าใช้จ่ายและแหล่งที่มา หรือการสูญเสียรายได้

ไม่มี

๗. ความเห็นหรือความเห็นชอบ/อนุมัติของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

การประชุมคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ ครั้งที่ ๓/๒๕๖๗ เมื่อวันที่ ๒๔ ธันวาคม ๒๕๖๗ ที่ประชุมเห็นชอบ (ร่าง) มาตรการของคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ เรื่อง การพิสูจน์สิทธิการครอบครองที่ดินของวัดในเขตที่ดินของรัฐ ตามที่ฝ่ายเลขานุการฯ เสนอ ทั้งนี้ ให้รับข้อสังเกตของที่ประชุมไปประกอบการพิจารณา และมอบหมายให้ฝ่ายเลขานุการฯ นำเรื่องเสนอคณะรัฐมนตรีต่อไป

๘. ข้อกฎหมายและมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้อง

พระราชบัญญัติคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๑๐ บัญญัติให้มีหน้าที่และอำนาจกำกับดูแลการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินโดยทั่วไป รวมทั้งให้มีหน้าที่และอำนาจกำหนดนโยบายและแผนการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศ เพื่อขอความเห็นชอบต่อคณะรัฐมนตรี

๙. ข้อเสนอของหน่วยงานของรัฐ/คณะกรรมการเจ้าของเรื่อง

สำนักงานคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ ขอเสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อโปรดพิจารณา ดังนี้

๙.๑ เห็นชอบ (ร่าง) มาตรการของคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ เรื่อง การพิสูจน์สิทธิการครอบครองที่ดินของวัดในเขตที่ดินของรัฐ ตามที่สำนักงานคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ เสนอ

๙.๒ มอบหมายสำนักงานคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ ร่วมกับสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ กรมที่ดิน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดทำคู่มือสำหรับปฏิบัติงาน และแบบฟอร์มที่เกี่ยวข้องตามมาตรการของคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ เรื่อง การพิสูจน์สิทธิการครอบครองที่ดินของวัดในเขตที่ดินของรัฐ ให้แล้วเสร็จ ภายใน ๙๐ วัน

๙.๓ ให้ผู้ว่าราชการจังหวัด ในฐานะประธานคณะอนุกรรมการพิสูจน์สิทธิในที่ดินของรัฐจังหวัด (คพร. จังหวัด) ใช้มาตรการนี้เป็นแนวทางในการพิจารณาพิสูจน์สิทธิให้กับวัดในพื้นที่ทันที

๙.๔ ให้ทุกหน่วยงานของรัฐที่ดูแลรักษาที่ดินของรัฐ อำนวยความสะดวกในการตรวจสอบและรับรองข้อมูลตามอำนาจหน้าที่ เพื่อสนับสนุนการออกเอกสารสิทธิให้วัดที่เข้าหลักเกณฑ์ตามมาตรการนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณานำเสนอคณะรัฐมนตรีต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นางรวิวรรณ ภูริเดช)

ผู้อำนวยการสำนักงานคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ

ศูนย์บริหารจัดการและแก้ไขปัญหา
เรื่องร้องทุกข์ที่ดินและทรัพยากรดิน

โทรศัพท์ ๐ ๒๒๖๕ ๕๔๔๓

โทรสาร ๐ ๒๒๖๕ ๕๔๓๗

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ Saraban@onlb.go.th